

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oserii garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

N° 36.

Luni, Marți 17 Februarie (1 Martie).

1887.

Brașov, 16 Februarie 1887.

Avemă de gând ca în viitor, în numerii ce apară Lunea, să dăm și câte o mică revistă asupra evenimentelor mai importante de peste săptămână.

Incepem cu această revistă aș, și fiindcă omului întotdeauna îi e cămașa mai aproape, amă trebui să ne ocupăm mai întâiu de ceea ce s'a lucrat în sînul nostru, al Românilor din Transilvania și Țera ungară.

E vorba aici înainte de tôte de lucrarea pe tărîmul vieții publice politice, de aceea credem că nu se va minuna nimeni dintre cetitorii noștri, decă va aș, că în săptămâna trecută nu s'a sêvșit în sînul nostru nici o faptă politică demnă de înregistrat. Scimă că la noi nu se lucrăză nimic cu lunile și cu anii, cine ar pretinde dér fapte în cursul unei săptămâni?

Cumcă timpurile sunt „critice“, o scie și o simte fiecare; ar însemna însă a comite ună atitudine asupra încrederii în multă căntată „vitalitate a Românilor“, dacă ai pretinde dela careva să se mișce, să mai dea semne de viață națională. Lumea la noi a început a se mulțăm cu câte o producțiune literară și cu câte o serată séu ună bală, după care aș, exclamări: că Românul încă totă mai trăiesce.

Nu-i vorbă și acestea sunt nisce frumose și prețioșe semne de viață, nu credem însă că fruntașii poporului nostru ne voră puté dovedi, că numai cu producțiun și cu baluri ună popor și-a recăștigat vre-odată drepturile sale politice-naționale.

Norocă cu Mocsary, că mai reîmproșpătăză încâtva cestiunea drepturilor și aspirațiunilor noastre, căci „luptătorii“ noștri, parlamentari și extra-parlamentari, se feresc de ea, păr'că ară fi fermeceți.

In schimbă însă facă, destulă gură și destulă sgomotă Ungurii, cu tôte că acesta nu se potrivește nici cu pozițiunea loră „tare“ și dominantă în stată, unde le au tôte pe mână, nici cu importanța loră numerică, nici cu starea visteriei statului, nici cu pericolele ce amenință din afară. Dér ei strigă mereu și se afirmă, în parlamentă ca și în presă, în academiă ca și 'n culturgyletură, în comitată ca și 'n comună, în întru față cu naționalitățile și cu Croația ca și în afară față cu Austria și cu poporele Orientului.

Cea mai nouă debutare și afirmare este a deputațiunei unguresci în cestiunea cvoteloră față cu Austria. E vorba ca acum, după ce s'au risipit sutele de milioane, Szapary și Tisza mai scie cum, să câștigăm ună milionă și jumătate pân' la două milioane dela Austria. Norocă să-i dea Dumnezeu deputației unguresci, căci așa totă mai putemă nădăjdui ca a șeptea generația să plătescă mai puține dări. Numai Austria de s'ar învoi.

Inainte cu 16 ani, când s'a încorporată la Ungaria granița militară, s'a stabilită ca din cheltuielile comune ale monarhiei să se scadă două procente, pe care să le plătescă Austriei ca ună felă de despăgubire, pentru că Ungaria a intrat în posesiunea dărilor ce le încassa din granița mai înainte ministeriul de rășboiu, și a complexului de păduri cu o estindere de optă sute de mii jughere. Până acum Ungaria a plătită aceste două procente, acum însă deputațiunea ungarăscă a cvoteloră pretinde să se casseze cvota anuală de două procente și întréga cvotă a Ungariei la cheltuielile comune să fiă redusă dela 31. 4 procente la 30 procente.

Judecândă după impresiunea, ce a produsă asupra pressei din Austria noua pretensiune, deputațiunea ungară se pôte aștepta să primăscă dela Austriei ună răspunsă puțină măgulitoră

la nunțiulă séu. „Niciodată“ — scrie „N. fr. Presse“ — nu va sacrifica Austria acelu contractă, care îi asigură procentele din vorbă: Ungurii potă să vorbăscă câtă voră voi, noi Austriei nu ne vomă spăria și ne vomă sci feră de logica învechită, care se sfêșesce totdeuna cu refrenulă: Ungaria domnesce, déră nu plătesce.

Fôia memoriată mai numesce nunțiulă deputațiunei ungare ună „actă de îngâmfare și de cutezanță, pentru care réu și-a alesă momentulă Ungaria“, și asigură că în respingerea lui voră fi una tôte poporele Austriei, „deși altfelu nu trăiescă în bună înțelegere“.

Câtă pentru neînțelegeri și desbinări, ele suntă cu carulă și în Austria. Acum ne dau Germanii austriei probele cele mai prospete, căci „clubulă germană“ s'a spartă și s'a divisată în fracțiuni. Nemulțumirea vine de acolo, că clubulă a fostă prea rezervată și n'a profesată o „politică națională germană“ destulă de pronunțată, cum ară fi dorită unii membrii ai lui, cari au renunțată de multă la idea de stată austriei. — Dér cu ocasiunea desbaterei creditului de 12 milioane pentru armarea glôteloră și a Landwerului se ună odată tôte partidele și fracțiunile din parlamentă și votară creditulă unanimă.

— In totă decursulă săptămânei trecute presa europenă s'a ocupată cu *alegerile din Germania* și cu rezultatul loră. Primirea septenatului e asigurată, nimeni nu crede însă că și pacea ar fi asigurată. Nu numai Francesii, dér și Rușii se ocupă acum cu „secretulă viitorului rășboiu“. Aș, săptămână a debutată diarulă diplomației rusesci „Nord“ din Bruxelles c'ună articolă forțe remarcabilă dicendă, că Rusia trebuie să și întorcă privirile dela Bulgaria spre apusă, unde se petrecă lucruri însemnate, Rusia nu pôte suferă ca Franca să fiă cu totulă sdorbită într'ună nou rășboiu cu Germania.

Diarele rusesci în genere suntă de părere, că prin alegerile în Germania nu s'a schimbată situațiunea și nu au devenită mai mică șansele unui rășboiu. „Novosti“ prevede, că Bismarck își va mai înășpri încă politica sa de pân'acum față cu Franca și că astfel va silă pe celelalte puteri, a sta totă cu arma la picioră, în starea anormală de aș.

Frumose prospecte pentru „echilibrarea“ financeloră stateloră, pentru progresulă economică și bunăstarea poporeloră. Putemă să gratulămă noului ministru de finance ungurescă Tisza Kalman.

„E vorba pretutindenă numai de „viitorulă rășboiu“, dér cum rămâne cu viitoră libertate a poporeloră? In Germania au fostă bătută liberalii la alegeri, dér au eșită învingătorii naționalulă-liberalii, cari se 'nchină lui Bismarck. Cine va pune aș, stavilă reacțiunei? Bismarck mână în mână cu Papa învață pe Germani, că datorită loră cetățenăscă și morală culminăză în a se supune orbesce *puteri*. Sêrmană libertate germană, ce timpuri ai mai ajunsă!

Francesii au stată la pândă și inimile le-au saltată de bucuriă vedendă desastrulă guvernului germană la alegeri în Elsația-Lotaringia. „Germania, dică ei, pôte avé totă, jugulă soldătescă, suprimarea libertății cuvântului, sugrumarea ideiloră, numai inima poporului francescă pe care l'a anecsată, nu-o va avé niciodată.“

Acăsta manifestare a simpatiei pentru Elsația pôte să-i coste încă pe Francesi multă sânge, căci se crede, că Bismarck nu se va odihni până ce nu va avé rășboiulă cu ei.

— De o mare importanță pentru casulă unui rășboiu francescă-germană este viitoră atitudine a Italiei. Crisa ministerială în Roma însă nu mai încetăză. Depretis n'a putută forma cabinetulă. Conte Robilant nu vrea să primăscă.

Trăgănarea acăsta e ună semnă, că Italia nu e decisă ce atitudine să ia în casulă unui viitoră conflictă europenă.

Desbaterea bugetului culteloră și instrucțiunei.

In ședința dela 19 Februarie între alții vorbi

Paul Hoitsy, care intervine pentru sciințele naturale în scôlele medii și dice că chiar medfulă trebuie să învețe mai multă matematică decâtă limbă grecăscă. Elă nu găsește mai multă elementă de cultură în aventurile destrăbălate ale țeiloră clasicității, decâtă în eternele frumșei și misterie ale naturi. La Greci vieța era ună jocă ușoră, la noi e împlinirea unor grele datorii. Noi predicămă tinerimei, că lucrulă nobilităză, cei vechi considerau lucrulă ca ceva înșositoră. Noi trebuie să folosimă puterile naturi în serviciulă omeniei. Speră că ministrulă nu va mai stărui pe lângă sistemulă de aș, și că va consulta pe oricare, numai pe profesori nu, (Ilaritate).

Carol Nendtvich e contrară ală scôleloră reale, fiindă că elă ca profesoră la politechnică a esperiată, că studenții eșită din gimnasiu suntă multă mai capabil și mai destoinici, decâtă abiturienții scôleloră reale. Vorbitorul se declară contra încărcării scolariloră cu obiecte și se plânge în contra puțină plăceri de a cetă a publicului din patriă. Opuri sciințifice n'au nici ună publică la noi. Când Macaulay a dată la lumină istoria Angliei în 3 ore s'au vëndută în Londra 10,000 esemplare din volumulă primă, pe când la noi la aparițiunea volumului ală treilea ală istoriei lui Szalay, deși editorulă a împărțită 18,000 apeluri, numai doi subscribenți s'au anunțat.

Franz Pulszky polemiză contra tuturoră, ia în risă pe cei cu geniulă ungurescă. (Strigări în stânga estremă: Bine s'a dîș!) Da, însă nu s'a spusă din ce constă geniulă ungurescă. In ce zace particularitatea Unguriloră? Germanii, Francesii, Italianii, tôte celelalte națiuni se cunoscu ușoră! dér decă ar veni cineva în acăstă cameră, unde e reprezentată flôrea Ungariei (Ilaritate), abia și-ar puté face ideă despre tipulă ungurescă. Dér lucrulă principală nu e nici tipulă ungurescă, ci cultura ungarăscă. Elă rógă pe ministru să nu se uite în gura nimêrui, ci să mîrgă înainte pe calea apucată, pe care se dovedescă frumose rezultate. Primesce bugetulă. (Vii aplause 'n drépta).

Franz Fenyvessy dice că în Ungaria nu e nici ună simță pentru artele plastice. Să se 'nvețe tinerimea a respecta pe artiști. Ministrulă să lucreze în acăstă direcțiune.

In ședința dela 21 Februarie veni în desbatere instrucțiunea poporală.

Benedict Gôndôcs votăză bugetulă, dér nu e mulțămăită cu scôlele poporale. (Ministrulă Trefort: Nici eu! Ilaritate). Se 'nvețe pré multă, de aceea sciu puțină copii. In Germania se pune pondă pe cartea de cetire. Așa ar trebui să fiă și la noi, căci acolo se găsește totă ce e de dorit. Ministrulă a promisă că în înțelegere cu ministrulă de comerț va stabili materia agricolă pentru o carte poporală. Dér nu s'a făcută nimic. A promite frumosă, dér a ține promisiunea e și mai frumosă. (Viă ilaritate). In Franca guvernulă a dispusă să se 'nvețe agricultura în tôte șcôlele, dela cea poporală până în cea superiôră. Decă nu crede ministrulă, și-arată negru pe albă. (Furtunosă ilaritate). In ținuturi unde preponderă agricultura, ministrulă să pună pondă pe obiectele agricole, ér unde preponderăză comerțulă, pe obiecte comerciale. Vedemă dôră cum prosperăză fii lui Israelă cu comerțulă. (Furtunosă și generală ilaritate). Să'i imitămă.

Iuliu Lukats e nemulțămăită că Croații de pe insula Mur, deși simță unguresce (?) suntă cruțați și nu se instruescă din destulă în limba ungarăscă. Guvernulă să înșințeze în Fiume ună asilă de copii. Guvernulă croată nu face nimică pentru Ungurii din Croația-Slavonia.

Emeric Szalay propune să se 'nvețe pomologia și oenologia în scôlele poporale din ținuturile vinicole.

Ministrulă Trefort dice că face totă ce pôte. Decă din unele obiecte nu se face destulă suntă de vină în-

vătăorii. Să ne cultivăm mai înainte învățatorii noștri. In insula Muru sunt 17 școli de stat. Va face și în viitor tot ce va pute. — Postul de 1.500,000 fl. se votează.

Iosef Barla dice că din 20,570 învățatori, numai 646 procente sunt înscrisi la institutul pensierilor. Vorbesce de abuzurile ce se comit la acest institut. Ca un învățator să capete pensia întrăgă, trebuie să ajungă etatea lui Matusalem. Văduva unui învățator, care a servit 56 de ani, a fost respinsă cu pretenția ei la pensia, spunându-i-se că nu sunt bani. Acesta provine de acolo, că ministrul cheltuesce toate fondurile posibile pentru ridicare de palate.

Ministrul Trefort dice că de unde nu sunt bani nu poate da. Ce e posibil se face. El pregătește deja revisuirea legii pensiunilor.

Astfel s'a terminat dezbaterile bugetului cultelor, care a fost votat, ér Trefort părăsi camera în strigătele mamelucilor de „eljen“, vesel că cu banii Nemaghiarilor se susțin școlile unguresci.

SCIRILE ȚILEI.

„Familia“ din Oradea mare ne aduce îmbucurătorea scire, că P. S. S. Mihailu Pavelu, Episcopul diecesei Oradei mari, a dăruit încă 50,000 fl. v. a. pentru scopurile culturale ale diecesei sale. Acestă sumă, adăugându-se la cele 80.000 fl., pe care P. S. Sa le dăruise mai înainte tot pentru același scop, făc la oaltă 130,000 fl. Acest capital frumos este destinat pentru ajutorarea gimnasiun românesc din Beiușu, a căruia existența este prin acestă asigurată pentru totdeauna. De observat este, că P. S. Sa, afară de aceste 130,000 fl., a dăruit mai înainte încă alte 20,000 fl. în folosul internatului de băeți din Oradea mare. — Asemenea mari și nobile fapte vorbesce de sine. Dea Dumnezeu să se bucure P. S. Sa și de fructele faptelor sale!

O telegramă din Viena comunică, că principele de coronă Rudolfu va merge la Berlin spre a prezenta împăratului Wilhelm, cu ocaziunea a 90-a aniversării a născerii sale, felicitările împăratului Franz-Iosef.

Sub titlul: „Intr'unu salonu românescu“ a apărut săptămăna trecută un articol de foileton în ziarul beletristic maghiar din Budapesta „Fővárosi Lapok“. Autorea acestui articol este d-na Louise Harmath, care descrie o serată la d-lu Teochar Alexi din Brașov, unde mărturiscesc că a găsit o societate românescă frumoasă și cultă. „Eu — dice între altele autorea — am avut ocaziă adeseori să fac parte din societăți române de frunte și totdeauna am fost împinată cu o manieră și cultură domnescă. E faptu, că densii țin la instituțiile, la limba maternă și la literatura lor, care se desvoltă repede, și-și pădlesc cu temere tradițiile lor de înfruriri străine, dér acestă însușire caracteristică este a se respecta și nu a se desaproba; ea arată vitalitatea rasei.“

Negociările începute de ministrul Tisza cu Rothschild pentru contractarea unui împrumut au rămas fără rezultat. Rothschild a declarat, că nu-i place să facă operațiuni de credit înainte ca situațiunea politică să se fi limpedit. Guvernul ungar are pentru momentu trebuință de 40 milioane florini, afară de creditele ce vor fi votate de delegațiuni. — Cum vedem, guvernul unguresc și-a mâncat omenia la creditor.

Ni se scrie din Aradu: „Balulu român din Aradu a succesu splendidu; intrensulu s'a personifi-

catu poezia vieții și farmeculu rasei nostre, care ca și o lavină duce cu sine gândurile și inimile ce-i stau în cale. Parcă ținele din povești s'au pogoritu să insceneze un rai nocturn pe pământ. Și nu a fost numai lustrul înfățișeri estere aceea, ce a făcut farmeculu acestui balu, ci mai ales dispozițiunea internă ce revêrsa în abundante rațe de pe fațele „frumose, vie și zimbitor.“ Acest punct culminant este un bun augur pentru regenerarea societății nostre multu cercată de „intrigă și ură.“ Chiaru numeroșii streini cu comitele supremi în frunte păreau a fi transportați de farmeculu tabloului ce-lu oferea o societate atât de alesă și atât de animată, și mai țicem și atât de românescă, cu costumele naționale, ingenioasă creațiune estetică a poporului român. Dér se nu uitămu nici de prosa vieții: venitul curat face aprupe 400 fl., încă un eclatant votu de încredere pentru comitetulu aranjatoru.“

Mai mulți locuitori din Basahidă s'au dus în Bicherecul mare, ca să se plângă fișpanului în contra judeului din acea comună, Alex. Jankovici, care cu ocaziunea alegerei de jude de deunăci a maltratatu pe persoanele neplăcute lui, le-a arestat și le-a transportat la Chichinda mare. Din partea secretariatului fișpanulu li s'a promis Basahidenilor, că se va ordona o grabnică și aspră investigațiune.

Sub titlul „Lume germană în Aradu“ scrie foia coștistă din Clușiu: „Reuniunea de ajutorare a bolnavilor din Aradu“ și-a ținut de curendă adunarea sa anuală, la care spre marea rușine a orașului martirilor tôte s'au petrecut nemșesce. Nemșesce s'a cetit raportulu secretarului și nemșesce a condus președintele tractările. Un membru a început să vorbescă unguresce, dér președintele nu l'a lăsat să vorbescă, ca și când Aradulu ar zăcea în mlaștinile Flandriei. — Ce să-i faci, decă Aradulu nu e ungurescu! Și apoi nici în „Maghiaria“ nu se află. Asta ar trebui s'o scie cătrănița din Clușiu.

Considerandū faptul, că opiniunea publică se alarmează forte ușor de înarmările de rășoiu și măsurile, ce trebuie să se ia chiar și în timp de pace pentru instruirea trupelor, le privesc ca pregătiri de mobilizare, ministrulu comunu de rășoiu a incunosciat comandele, dice „N. W. T.“, ca obicniutele mobilisări de probă ale artileriei și cavaleriei să nu se facă în primăvera acestă, rămânendū ca, din cauza raporturilor politice, să se facă în altu timp mai potrivit.

Tribunalulu din Cinci-Biserici a condamnat la morte prin spânzurare pe ucigașii Miloș Josimovici și Jovan Dimitrovici. Condamnații și apărătorulu lor au apelat.

Profesorulu Iosef Loncsar dela academia de dreptu din Cinci-Biserici a fost suspendat pe cale disciplinară din postul seu, precum spune „Bud. Journ.“, în urma unei declarațiuni ce a publicat o într'o foia de acolo unul din ascultătorii sei, anume Desider Egri. În declarațiune se dice, că Loncsar subminază consecventu moralitatea ascultătorilor sei și în prelegerile sale represintă principii, care negă pe Dumnezeu. Profesorulu va fi trasu la răspundere în țilele acestea și spre a combate acușatiunea acestă a chemat ca martori un mare număr din foștii sei scolaru, cari ați se află într'o pozițiune respectată.

Secretarul ministerialu Damianu Dragonescu, inspectoru centralu alu gardei financiare, a fost decorat prin pre înalta deciziune cu crucea de cavaleru alu ordinului „Franciscu Iosefu“, pentru meritele sale pe tere-mulu administrațiunei financiare.

In unele comune din comitatulu Gümör e lucru periculosu, când încrederea publică închină spre vre-unu ales și vrea să-lu ridice la demnitatea de jude localu. In casu de refusu are să plătescă 100 fl. amendă — mulți bani în aceste timpuri rele — și in casu de primire adorata soțiă face un spectacolu cumplit și cu pacea din casă s'a isprăvit. Dama adecă și-au câștigat convingerea nu tocmai nentemeiată, că demnitatea curulu a judeului oferă numai pricină binevenită la dese libațiuni și de aceea se opun ridicării în rangu a bărbatilor lor. In Veszveres femeile au provocat o răscolă formală, cele mai cutezătoare au pētruns chiar în casa comunală și au protestat în contra primirei vre-unui oficiu din partea bărbatilor lor, căci in casu contraru nu-i mai lasă să intre în casă! Și bravii bărbati precum se prevede se vor supune!

Țiarele poloneze din Lembergu află, că doi împiegați ai căilor fierate din acelu orașu, acușati că facu spionagiu și că provocă agitațiuni în favorea Rusiei, au fost areștiți.

De sub Craiva, Februarie 1887.

Onorate d-le Redactori! Atât în foia maghiară guvernamentală „Kolozsvár“, cât și în „Budapesti Hir-lap“, cetind o notiță despre o defraudare mai mare ce s'ar fi comis în dauna clerului rom. cat., am devenit curios să sciu, încât este întemeiată acea scire.

In țilele acestea amblându pe la Alba-Iulia, am aflat din isvoru demn de credință, că canoniculu Beke Antal, care a avut sub chivernisirea sa fondulu bisericeii cathedrale și alu astronomiei Batyányiane, prin jocu neiertat la bursa a daunat acele institute cu suma de peste 95,000 fl. v. a.

Puținu ne importă dauna, ce au suferit o acele 2 fondațiuni, căci noi nu am tras și nu tragemu nici un folos din acele, dér e straniu lucru și bătător la ochi, când un demnitaru bisericescu pre lângă venitele cele mari, ce le-a avut și le are, merge până a defrauda banu publici și totuși asprimea legii să nu-lu pôtă ajunge.

Mare e destrăbălarea în țera întrăgă și imoralitatea se pare că este purtată pe aripă; ba mai mult, omenii, cari o profesază, sunt distinși și înaintați.

Astfel și canoniculu Beke se lăgână în speranța, că va fi numit arhiepiscopu rom. cat. în Bucuresci, dér monsignorulu Palma făcendu-lu să mai aștepte era acum siguru, că va fi numit episcopu în Besztercebánya, pentru că d-lu Trefort ilu pōrtă pe palme.

Abia c'unu an înainte înaltulu regimu a decorat pre d-lu canonicu Beke cu ordinulu coronei de fier. P'atunci nu defraudase decât vre-o 28,000, ér acum li pōtă da și toiagulu pastoralu, căci cum l'ar lasă să fiă de rușinea lunei, deorece totă lumea scie că e Sécuiu neașu, și că prin urmare este de nemu privilegiat.

Prin Alba-Iulia se vorbesce, că Beke tratază rēu cu țeranii Români căți lucră în brazda lui. Spiritulu blândetii și iubirei deapropelui se vede că nu-lu prea caracterisază.

Acestu domn canonicu se dice că mai are „meritul“, că catedra pentru limba și literatura română dela gimnasiulu rom. cat. din Alba-Iulia s'a cassat și pentru aceea s'a putut avēnta în iubirea nemărginită a d-lui Trefort.

FOILETONU.

Satira în genere și în specie.

Satira la Români.

(Conferința d-lui G. Marianu ținută în sēra de 8 Februarie 1887 la Ateneulu din Bucuresci.)

Conferențiarulu se intrăbă la început, decă acestă cestiune literară a d-sale pōte avea locu în mijloculu atătoru tere de interesu social și politicu, cari atrag pe tot, și recunosce că da. Și anume, pentru că satira nu există decât acolo, unde e corupțiă și pentru că la noi corupțiă, incubată dela fanarioți, s'a rădicat meru prin machiavelismuri; în sfirșitu pentru că aceste boale pōte i-ar conveni numai medicamentulu eroic alu satirei.

Satira e totu așa de vechiă ca și corupțiă; a fost bună și folositoare când scopulu i-a fost lovirea viciilor, a fost rea când scopulu i-a fost atacarea meritului.

După o mică discusiune asupra faptului: decă satira a început la Greci și la Romanu, părerea întâia fiind susținută de Eliade și a doua de d. Odobescu, conferențiarulu se uneșce cu cea întâia, dând ca exemple pe Archiloch și pe Aristophanes, geniulu Eladei corupte.

După Eliadu, satira nepersonală e a Romanilor și cea adevărată satiră e cea creștină.

La Roma, satira a trecut prin trei faze: comediu populară, nu amestecū de glume, și în urmă poeziă cu reguli stabilite. Ca exemple: Lucilius, Varro, Persius, etc. Ca fruntași avem pe Horatius și pe Juvenalis.

Satira modernă se aseamănă cu cea antică, numai că se pōte arēta și prin prosă și prin comedii și prin gravuri. Sunt satire filosofice, religioșe, literare, de moravuri, politice și personale. Aceste din urmă sunt odioșe Școla lui Aristophanes, cel mai mare în astă privință, a încercat să fiă introdusă și la noi, dér n'a prins rădăcină; pentru că aceia, cari scriu din interesu personalu seu de partid, lovind familia și meritulu, decă pentru câtva au produsu risulu, curendū însă rămân pe depeșii de opiniunea publică și dispară cu totul.

Satira română are caracterulu celei romane în ceea ce privesc decența. La noi, cele mai plăcute sunt satirele de moravuri, satirele literare și cele politice.

Stilulu în care s'au scris a fost familiaru. Cu cât literatura a făcutu progrese, cu atata stilulu s'a presăratu cu ironiă fină și cu causticitatea propriă națiunii nostre. Acestă mai ales în cele politice, cari sunt și cele mai multe.

Noi am dat probă de mai multu curagiu ce-

tățenescu decât strămoșii noștri. Juvenalis n'a scris rēu de împăratu decât după mōrtea lui; Eliade însă a avut curagiu să scrie „Măceșulu și Florile“ seu Cânteculu Ursulu într'unu timpu, când ursulu n'avea decât să mormăe pentru a ne face să intrăm în gaură de șerpe.

Satira la noi s'a desvoltat forte de timpuriu și de mulți scriitori. Bolintineanu chiar a scris satire. Alecsandri n'a făcutu poezii satirice, dér a scris comedii biciuitoșe.

In fruntea satiricilor conferențiarulu pune pe Eliade.

Timpulu nepermițendu-i să le cerceteze, citéză: „Măceșulu și Florile“, „Tandalida“, „Unu muieroiu și o femeiu“, „Poetulu urlătoru“ ce strigă contra guvernului până apucă osu, „Poetulu intimu“, „Poetulu dinasticu“, decă a fost la noi seu mai este vre-unulu, „Poetulu republicanu“, „Foile și Cărbunele“, „Muscele și Albinele“, etc. etc.

Vrea însă să vorbescă mai pe largu despre cățiva.

Incepe cu Costache Bălăcescu. Elu, ca și Faca, nu a avut pretensiune de autor și nici nu credea că va deveni scriitor însemnat. Cu puținele lor scrieri,

Cursul la bursa de Viena
din 26 Februarie st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item (e.g., Rentă de aur, Amortisarea datoriei) and Price/Value.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 14 Februarie st. v. 1887.

Table with 3 columns: Item (e.g., Renta română, Credit fonc. rural), Buy (Cump.), Sell (vënd.).

Cursul pieței Brașov

din 28 Februarie st. n. 1887.

Table with 4 columns: Item (e.g., Bancnote românești, Argint românesc), Buy (Cump.), Sell (Vënd.), Price.

Nr. 29/1887.

CONCURSŪ.

Devenindū în vacanță următoarele stipendii și anume:

- A. 1. Unū stipendiu de 50 fl. pe anū din fundațiunea anonimă „Dobăca”...
2. Unū stipendiu de 40 fl. pe anū din fundațiunea „Radu M. Riureanū”...
3. Unū stipendiu de 60 fl. pe anū din fundațiunea „Galliană”...
B. 4) Unū ajutorū de 60 fl. pe anū, pentru tineri sau tinere...
5. Unū ajutorū de 20 fl. pe anū din fundațiunea „Tofaleana”...
6. 16 ajutoare à 25 fl. pe anū, menite pentru tineri români...

Prin acēsta se escrie concursū.

Cererile au a se înainta comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū în Sibiu până la 1

Aprilie st. n. 1887. Cererile întrate mai târziu nu se vorū considera.

Aspiranții la vre-unulū din stipendiile amintite sub A. 1—3 au sē acludā la suplicile lorū:

a) Carte de botezū în originalū sēu în copii legalisatā. b) Testimoniu scolasticū de pe sem. I. alū anului scol. curgătorū. c) Atestatū de frecuentare dela direcțiunea institutului...

Conformū literilorū fundațiionale, la obținerea stipendiului de sub 3. din fundațiunea „Galliană”, ceteris paribus va avē preferențiū acela dintre concurenți, carele va dovedi, că se trage din familia fundatorului și a-nume din familia „Popū și Antona.”

a) Atestatū de botezū în originalū sēu în copii legalisatā. b) Testimoniu scol. de celū puținū 4 clase elementare. c) Atestatū, că se aflā deja lucrândū la vre unū mēstru sēu corporațiune, și cu ce succesū.

Aspiranții la ajutoarele de sub 5 și 6 vorū avē sē așternā în originalū sēu în copii legalisatā și contractulū încheiatū cu mēstrulū conformū §. 61. alū legi industriale (art. leg. XVII. 1884)

d) Atestatū de moralitate dela autoritatea competentā localā.

e) Adeverință dela părinți sēu tutori, că suntū decisi a lāsa pe fiii sēu pupilii lorū la învățaturā până se vorū perfecționa pe deplinū.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane, pentru literatura română și cultura poporului românū ținuta la Sibiu, în 1 Ianuarie 1887.

Iacobū Bologa, v.-președinte. Dr. I. Crișianū, secretarū.

Mersulū trenurilor

Valabilū dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predealū-Budapesta și pe linia Teiușū-Aradū-Budapesta a calei ferate orientale de statū reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predealū-Budapesta, Budapesta-Predealū, Teiușū-Aradū-Budapesta, Budapesta-Aradū-Teiușū. Each section contains train routes, station names, and departure/arrival times.

Nota: Orele de nopte suntū cele dintre liniile grōse.